

СТАНОВИЩЕ

от полковник доцент доктор на науките Петър Господинов Маринов
заместник-началник по учебната и научната част на Военна академия „Г.С.Раковски“,

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“

Професионално направление: - 9.1. „Национална сигурност“

Професионално направление: - 9.2. „Военно дело“

Научна специалност:

- 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)“;

- 05.12.01. „Организация и управление на Въоръжените сили“;

адрес: гр. София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ 82,

сл. тел. 02 / 92 26 620

e-mail: p.marinov@rmdc.bg

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана, Професионално

направление: 9.1. Национална сигурност, докторска програма Национална сигурност

Автор: КОСТАДИН РАНГЕЛОВ БАКОВ

Тема: КИБЕРБИОСИГУРНОСТТА КАТО ЕЛЕМЕНТ ОТ СИСТЕМАТА ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ

Научни ръководители: проф. д-р Илия Илиев, доц. д-р Иван Станчев

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Кибербиосигурността като елемент от системата за национална сигурност“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование
Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана, Професионално направление: 9.1. Национална сигурност, докторска програма - Национална сигурност

Автор на дисертационния труд е Костадин Рангелов Баков – докторант на самостоятелна подготовка към катедра ПННС на факултет ФИСН на ПУ „Пайсий Хилендарски“ с научни ръководители проф. д-р Илия Илиев и доц. д-р Иван Станчев същия университет.

Представеният от Костадин Баков комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Костадин Рангелов Баков притежава дългогодишен професионален опит в сферата на сигурността, включително ръководни позиции в МВР и КОНПИ, както и управленски и търговски роли в частния сектор. Образованието му в областта на финансите и банковото дело, комбинирано с редица международни и специализирани курсове по киберсигурност, финансови разследвания и дигитални технологии, осигурява солидна база за изследванията му. Проведените изследвания са пряко свързани с професионалния му опит и компетенции, което гарантира висока практическа релевантност и научна адекватност на дисертационния труд.

2. Актуалност на тематиката

Разглежданият научен проблем безспорно е разработван в международната литература, като редица публикации през последното десетилетие акцентират върху сложността на кибербиосигурността и множеството аспекти на риска – от уязвимостта на геномните данни до компрометирането на биотехнологични вериги за доставки. Въпреки това, характерът на проблема е толкова динамичен и многопластов, че всяка нова публикация и научно изследване представляват ценен принос към формирането на необходимото знание за неговото преодоляване. В този смисъл разглежданият труд се явява навременен и необходим, особено предвид липсата на систематични разработки в национален контекст и отсъствието на институционална рамка за кибербиосигурност в България. Този факт още по-категорично подчертава значимостта на изследването, както и неговия потенциал да допринесе за развитието на научното и приложното знание в областта.

3. Познаване на проблема

Авторът демонстрира задълбочено познаване на проблема и необходимата експертиза за неговото цялостно изследване. Представените аргументи свидетелстват за аналитичен подход, обвързване на глобалните тенденции със специфичния национален контекст и способност за идентифициране на нерешените аспекти. Това показва готовност не само за научно осмисляне на проблематиката, но и за формулиране на практически насоки и решения, които да послужат като основа за бъдеща концепция и политика в сферата на кибербиосигурността.

4. Методика на изследването

Използваната методика на научното изследване е правилно структурирана и обоснована. Тя включва балансиран комплекс от теоретични, емпирични и статистически методи, което позволява да се постигне интердисциплинарен подход и да се осигури надеждност на резултатите. Ясно са определени обект, предмет, цели и задачи, както и етапи на изследването – подготвителен, основен и заключителен, което гарантира логичност и последователност.

Ограниченията по време, териториален обхват и нормативна база допринасят за по-голяма конкретност и реалистичност. Методологията е адекватна на поставената проблематика и създава условия за постигане на достоверни и приложими резултати.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Структурата на дисертацията позволява ясно разграничаване на проблематиката, целите и постигнатите резултати, като материалът е представен по научно достоверен и систематичен начин. Трудът демонстрира висока научна подготовка, аналитичност и способност за синтез на информацията.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни приноси, които могат да бъдат формулирани по следния начин:

Научен принос:

Допълнена и доразвита е теорията, свързана със сигурността и в частност киберсигурността чрез концептуализиране и извеждане на интердисциплинарен модел за киберсигурност, интегриращ физическа, кибер и биосигурност при работа с чувствителни данни.

Научно-приложни приноси

1. Моделът за съчетаване на физическа сигурност, киберсигурност и биосигурност може да се приложи в практиката за перманентен контрол и мониторинг на институции и фирми с чувствителни данни.
2. Интердисциплинарният подход предоставя практически насоки за обработка и защита на чувствителни бази данни, които могат да се интегрират в организационни политики.
3. Концепцията за протокол от мерки предлага препоръки за устойчиво управление на кибербиосигурността, приложими в здравните и корпоративни институции.

В заключение, трудът е научно обоснован, добре структуриран и с доказан принос както за науката, така и за практиката, което обосновава защитата му пред Научно жури.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Дисертационният труд на Костадин Рангелов Баков е с обем 221 страници и включва Увод, шест глави и Заключение, както и обширна библиография от 195 източника (35 на кирилица и 160 на латиница). Структурата на труда е логично организирана, като всяка глава разглежда специфични аспекти на изследваната тема, без да се повтаря съдържанието. Включените 69 таблици и 63 фигури илюстрират аналитичното представяне на данни и методически подходи, което повишава достоверността и обосноваността на изводите. Използваните източници са актуални и авторитетни, което свидетелства за сериозен научен подход и аналитична подготовка. Достъпът до материалите в отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“ на ПУ „Паисий Хилендарски“ и в Централната университетска библиотека осигурява прозрачност и възможност за проверка на резултатите.

Не ми е известно и не съм сезиран за недобросъвестно използване на източници и плагиатство.

7. Автореферат

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията и отразява основните моменти и постигнатите резултати в дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Разработеният модел за кибербиосигурност и протоколът от мерки могат да се внедрят в институции и компании, работещи с чувствителни данни, като основа за изграждане на политики, стандартизирани процедури и обучение на специалисти, осигуряващи ефективна защита на жизненоважни биологични и цифрови системи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантът Костадин Рангелов Баков притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Национална сигурност, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Костадин Рангелов Баков в област на висше образование:

9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, докторска програма Национална сигурност.

.18.08. 2025 г.